

BESLUT

2017-01-12

Dnr: 16/02438

SAKEN

Opinion live, SVT1, 2016-09-15, inslag med en debatt om separatistisk antirasism; fråga om opartiskhet och saklighet samt mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet eller bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

INSLAGET

Inslaget handlade om separatistisk antirasism. Utgångspunkten för debatten i inslaget var att Socialdemokraternas ungdomsförbund i Stockholm hade bjudit in till ett möte om islamofobi, endast för så kallade rasifierade. I studion medverkade en lektor i etik och en företrädare för den antirasistiska separatistiska gruppen Black Coffee. I slutet av debatten sades följande.

(Programledare) – Menar du att det är liksom underläget som gör att det är okej? Om [namn på lektorn] till exempel skulle skapa en separatistisk grupp som kanske skulle heta Ku Klux Klan, bara för vita. Är det då fel för att det är någon form av överläge?
(Företrädare för Black Coffee) – Jo, men också för att de vill lyncha svarta människor. Det är därför också.
(Programledare) – Och ni vill inte lyncha vita människor?
(Företrädare för Black Coffee) – Vi delar som sagt inte den värdegrunden. Vi har helt annat syfte och helt annat mål. [---].

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anser sammanfattningsvis att programledaren tog ställning mot företrädaren för gruppen Black Coffee. Anmälarna är kritiska till programledarens jämförelse med olika minoriteters behov av separatistiska rum med rasistiska rörelsen Ku Klux Klan. Black Coffee anordnar fikaträffar och Ku Klux Klan strider ”för den av gud givna vita överheten” och har lynchat svarta människor. Jämförelsen var osaklig och uppenbart kränkande. En anmälare anser att jämförelsen utgjorde hets mot folkgrupp.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Sveriges Television ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (14 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Sveriges Television ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat när det gäller program eller inslag som kan uppfattas som diskriminerande. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis att programföretaget inte får sända program eller inslag som är uppenbart kränkande mot något av könen, mot människor med viss hudfärg, nationalitet, religion eller sexuell läggning eller mot människor med olika former av funktionsnedsättningar eller sjukdomar.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämndens tillämpar bestämmelserna i radio- och tv-lagen och i programföretagens sändningstillstånd. Det ingår inte i nämndens uppgift att pröva frågor om hets mot folkgrupp. Anmälarnas kritik lämnas därför utan åtgärd i detta avseende.

Nämnden har i sin praxis godtagit att en programledares frågor kan ha en provokativ karaktär och har beaktat att en programledares uppgift vid intervjuer är att – genom ett kritiskt förhållningssätt – tydliggöra den intervjuades standpunkt. Nämnden anser att programledaren uttalade sig till viss del värderande men att uttalandena inte gick längre än vad som får accepteras inom ramen för kraven på opartiskhet och saklighet. Nämnden anser inte heller att inslaget strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens andre vice ordförande Dag Mattsson efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Johannes Wik